

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

15/238-

08.05.2015

Høringsvar - NOU 2014: 15 Norsk pelsdyrhold - bærekraftig utvikling eller styrt avvikling

Klima- og miljødepartementet viser til høring mottatt 23. januar 2015 om NOU om pelsdyrnæringen.

Klima- og miljødepartementet har under arbeidet med utredningen hatt en person ansatt for å bistå utvalgssekretariatet i Landbruks- og matdepartementet. I hovedsak har dette vært faglige bidrag innenfor miljøområdet, ved siden av ordinært sekretariatsarbeid.

Klima- og miljødepartementets merknader til NOU'en gjelder påvirkningen fra pelsdyrnæringen på natur og miljø, som omtales i kapittel 5 "Naturmangfold og miljø" samt i de to alternativene bærekraftig utvikling og styrt avvikling.

Rømming av pelsdyr og påvirkning på naturmangfold

Pelsdyrnæringen i Norge er basert på oppdrett av arter som ikke er naturlig hjemmehørende i Norge, dvs. fremmede arter. Mink er innført fra Nord-Amerika, og har fortrent den europeiske villminken i store deler av Europa. Norsk fauna har aldri hatt en bestand av europeisk villmink, og bestanden av mink i Norge i dag består derfor av rømte individer av innført mink og deres etterkommere. Etter at den nordamerikanske minken ble innført til oppstarten av norsk pelsdyrnæring for nesten 100 år siden, har stadige rømninger fra pelsdyrfarmer ført til at det i dag finnes mink i hele Norge, med unntak av noen øyer som ligger langt fra fastlandet.

Nord-amerikansk mink er av Artsdatabanken vurdert til å utgjøre svært høy økologisk risiko i Norge. Årsaken til den svært høye risikoen er trusselen særlig mot sjøfugl, hvor minken

gjennom predasjon på egg kan gjøre store innhogg i bestandene. Også andre bakkerugende fugl, samt fisk og kreps, blir tatt av mink.

Når det gjelder farmrev, er den største risikoen knyttet til at rømte rev kan hybridisere (formere seg) med fjellrev, som er et av Norges mest utrydningstruede pattedyr. Siden 2003 har det nesten årlig blitt dokumentert forekomster av rømte farmrev nær fjellområder der fjellrev lever. En innblanding av gener fra tamme dyr er svært lite ønskelig. Statens naturoppsyn har derfor i enkelte tilfeller måttet avlive fjellrev hvor det har vært mistanke om hybridisering.

Norge er internasjonalt forpliktet gjennom FNs konvensjon om biologisk mangfold til å hindre innføring av, kontrollere eller utrydde fremmede arter som truer økosystemer, leveområder eller andre arter. Miljømyndighetene utarbeidet i 2011 en handlingsplan mot mink. I dag brukes ca en halv million kroner årlig til arbeidet med å holde minkbestanden nede i viktige verneområder for sjøfugl. Statens naturoppsyn setter blant annet opp feller, og bruker spesialtrent hund til hiuttak. For å hindre negativ påvirkning av mink i en større andel verneområder er behovet langt større.

Klima- og miljødepartementet mener på bakgrunn av dette at alternativet om en bærekraftig utvikling av pelsdyrnæringen eventuelt krever tiltak og endringer i regelverket for å ivareta hensyn til naturmangfold og miljø.

Det er særlig viktig med tiltak for å gjøre pelsdyrfarmer sikre mot rømming. Forebygging av rømming vil være et svært viktig tiltak for å redusere ny tilførsel av mink i naturen, og vil ha betydning for bestandene i de områdene der det gjøres bekjempelsestiltak.

Rømming forekommer stadig, i de senere år mest på grunn av det som Norsk Pelsdyrslag betegner som ”naturskade”: sterk vind eller store snømengder som forårsaker at pelsdyrbygningene faller sammen. Forskriften om hold av pelsdyr har en bestemmelse om yttergjerd og lukkede anlegg som skal sikre mot rømming. Utredningsarbeidet viser at denne bestemmelsen ikke er tilstrekkelig effektiv for å forhindre rømming. Det er derfor behov for både å se på bestemmelsene om rømningssikring og etterlevelse.

Klima- og miljødepartementet mener at det er viktig å få bedre oversikt over rømming av pelsdyr, og mener at det er et område det er viktig å sette i verk tiltak om pelsdyrnæringen skal videreføres. Som utvalget har omtalt, vil varslings- og tiltaksplikt, også for hold av pelsdyr, følge av de generelle reglene om dette i naturmangfoldloven kapittel IV om fremmede organismer når dette kapitlet trer i kraft. Klima- og miljødepartementet vil i denne sammenheng vise til kommende forskrift om fremmede organismer, som nylig har vært på høring. Det kan tilsi at den generelle varslings- og tiltaksplikten bør presiseres spesielt for rømming av pelsdyr i forskrift om fremmede organismer.

Miljødirektoratet vil bli varslingsinstans etter naturmangfoldlovens bestemmelser om fremmede organismer. Miljømyndigheten, evt. i samråd med Mattilsynet, vil kunne iverksette

strakstiltak og dermed redusere risikoen for naturmangfoldet ved rømming. Slik utvalget påpeker, vil en varslingsplikt også gi kunnskap om rømming.

Med hilsen

Lindis Nerbø
avdelingsdirektør

Anne Kjersti Narmo
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.